

Remiss av delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18)

Er beteckning: Fö2024/00496

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västmanland bedömer att den föreslagna cybersäkerhetslagen kan bli svår att båda tillämpa och utöva tillsyn efter. Länsstyrelsen har följande synpunkter på utredningens bedömningar och förslag.

5.2.1 Utgångspunkter

Länsstyrelsen stödjer användningen av vedertagna begrepp och normalt språkbruk. Att regleringen använder begrepp och språk som finns i annan reglering, standarder och normalt språkbruk kommer att underlätta tillämpningen av reglerna.

Utredningens begrepp "riskhanteringsåtgärder" bör enligt Länsstyrelsens bytas ut mot det vedertagna begreppet "säkerhetsåtgärder".

5.2.2 Verksamhetsutövare

Länsstyrelsen anser att verksamhetsutövare är ett bra samlingsbegrepp för den som kan träffas av lagen. Det är ett vedertaget begrepp inom säkerhetsskyddsregelverket, vilket kan förenkla implementeringen.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att hela verksamheten bör omfattas av lagens tillämpningsområde. Ett informationssystem verkar inte i ett vacuum utan har kopplingar och beröringspunkter med verksamheten i stort. Ett fullgott informationssäkerhetsarbete bygger på att hela verksamheten integreras. Samtidigt föreslås att riskhanteringsåtgärderna ska vidtas i syfte att skydda nätverks- och informationssystem. Det kan leda till gränsdragningsproblem i förhållande till krav på andra säkerhetsåtgärder som verksamhetsutövaren behöver vidta.

2024-05-28

5.4 Undantag för sektorsspecifika rättsakter och andra författningar

För att uppnå en god cybersäkerhet i samhället anser Länsstyrelsens att reglerna behöver vara enkla och lättillgängliga. Det innebär att Länsstyrelsen gärna hade sett en reglering som inte innehåller omfattande undantag och som inte heller är subsidiär. Om den ska vara subsidiär behöver det framgå tydligt vilka rättsregler som har företräde. Allt för att göra lagen enkel att tillämpa och utöva tillsyn över med syfte att uppnå en god cybersäkerhet. Utredningens förslag om att göra cybersäkerhetslagen subsidiär vid krav på riskhanteringsåtgärder eller incidentrapportering med motsvarande verkan bedöms bidra till oklarheter om tillämpningsområdet. Det riskerar att göra lagen både svår att tillämpa och utöva tillsyn efter.

5.5.4 Undantag för offentliga verksamhetsutövare

Länsstyrelsen instämmer med MSB och Säkerhetspolisens förslag (som redovisas i avsnitt 5.2.11) att hela den offentliga sektorn, utan undantag, borde ha omfattats av lagen. Länsstyrelsen anser att det skulle underlätta tillämpningen och öka acceptansen för regelverket om samtliga aktörer omfattades av lagens tillämpningsområde. Länsstyrelsens uppfattning är att undantag inte bör göras för myndigheter som till övervägande del bedriver säkerhetskänslig eller brottsbekämpande verksamhet. För en verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet eller brottsbekämpning krävs god cybersäkerhet.

5.5.5 Undantag för enskilda verksamhetsutövare

I enlighet med synpunkter lämnade på föreslagna undantag för offentlig verksamhet, är det Länsstyrelsens uppfattning att undantag inte bör lämnas för enskilda verksamhetsutövare som till övervägande del bedriver säkerhetskänslig eller brottsbekämpande verksamhet. För en verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet eller brottsbekämpning krävs god cybersäkerhet.

2024-05-28

8.4.2 Tillsynsmyndigheter i Sverige

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att utpekade länsstyrelser ska utöva tillsyn över resterande länsstyrelser. Länsstyrelserna har gemensam it-drift och gemensamma strukturer för informationssäkerhet och utveckling. Förslaget skulle därför innebära att länsstyrelserna utövade tillsyn över sig självt.

Länsstyrelsen Västmanland anser även att om utredningen går vidare med förslaget, gällande att länsstyrelser ska utgöra en del av tillsynsmyndigheterna, så bör man överväga en ny geografisk översyn över vilka länsstyrelser som får uppdraget. Det av stor vikt att varje länsstyrelse har en tillräcklig kompetensbas för att kunna utföra sina samordnande uppgifter vid kriser och höjd beredskap. Därmed är det en fördel om tillkommande uppgifter sprids mellan länsstyrelserna.

Länsstyrelsernas gemensamma strukturer

Regeringskansliet har genom regleringsbrev förordnat att länsstyrelserna ska ha en gemensam och effektiv it-verksamhet. Länsstyrelserna har en överenskommelse som reglerar den gemensamma it-verksamheten med Länsstyrelsen Västra Götaland som värdlänsstyrelse. Värmlänsstyrelsen ansvarar för länsstyrelsernas it-säkerhet samt för att it-miljön ges en ändamålsenlig, effektiv och enhetlig utformning.

Länsstyrelserna har också en gemensam stödfunktion för informationssäkerhet och dataskydd, Safir, med Länsstyrelsen Stockholm som värmyndighet. All anskaffning och utveckling av it hanteras gemensamt på länsstyrelserna med en gemensam förvaltningsmodell som har länsstyrelsen Västmanland som värdlänsstyrelse. Sammanfattningsvis innebär det att länsstyrelsernas informations- och cybersäkerhetsarbete är väl integrerat och inte med lätthet kan tillsynas var för sig. De gemensamma strukturerna har en så pass stor påverkan på cybersäkerheten att en korsvis tillsyn inom länsstyrelserna skulle orsaka intressekonflikter och riskera att myndigheternas oberoende ifrågasätts.

8.4.5 Föreskrifter

För att göra det enkelt att göra rätt anser Länsstyrelsen att MSB bör få i uppdrag att ta fram gemensamma och generella föreskrifter för

2024-05-28

alla sektorer. Dessa föreskrifter kan därefter kompletteras med sektorsspecifika föreskrifter i de delar som inte täcks in av de generella föreskrifterna. Detta förslag skiljer sig från utredningens förslag där tillsynsmyndigheterna, förutom länsstyrelserna, ges föreskriftsrätt inom sitt tillsynsområde.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsens uppfattning är att den föreslagna regleringen, i motsats till utredningens intentioner, riskerar att öka regelbörda och administration. Som verksamhetsutövare är det, enligt länsstyrelsens uppfattning, inte helt enkelt att förstå om den egna verksamheten omfattas av reglerna eller inte. Regelverket innehåller en inte obetydlig mängd undantag. Dessutom har i vissa fall andra rättsregler företrädde framför de föreslagna bestämmelserna. Synpunkterna på dessa förslag har framförts ovan kopplat till avsnitt 5.4 och 5.5.

Sammantaget är det, enligt Länsstyrelsens uppfattning, tveksamt om de föreslagna reglerna kommer att uppnå syftet att uppnå en hög cybersäkerhet.

De som medverkat i beslutet

I detta ärende där landshövding Johan Sterte beslutat har informationssäkerhetssamordnare Oscar Wintzell varit föredragande. I den slutliga beredningen har även länsråd Ulrica Gradin medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.